

Молитися псалмами

Посібник для учня

*«Та в Законі Господнім його насолода,
і про Закон Його вдень та вночі
він роздумує!»*

Псалом 1:2

www.kraynebo.com

Видавництво «Крайнебо»
Львів, Україна

МОЛИТИСЯ ПСАЛМАМИ ПОСІБНИК ДЛЯ УЧНЯ

Усі права збережені © 2008 Тимоті Дж. Келлер та Пресвітеріанська церква Відкупителя.
Усі права збережені. Відповідно до обмежень щодо авторських прав, жодну частину цього матеріалу не можна відтворювати в будь-який спосіб або зберігати будь-яким засобом без дозволу *Пресвітеріанської церкви Відкупителя (Redeemer Presbyterian Church 271 Madison Ave., Suite 1600 New York, NY 10016)*

www.kraynebo.com
Видавництво «Крайнебо»

Переклад українською мовою.
Усі права збережені © 2019 Видавництво «Крайнебо»
Версія 1 – 1 грудня 2019 р.

МОЛИТИСЯ ПСАЛМАМИ

Зміст

	Вступне слово I	5
	Вступне слово II	11
Заняття 1	Роздуми I: Псалом 1	15
Заняття 2	РОЗДУМИ II: Псалом 2	17
Заняття 3	РОЗДУМИ III: Псалом 118, частина 1	19
Заняття 4	РОЗДУМИ IV: Псалом 118, частина 2	21
Заняття 5	Роздуми V: Псалом 55 та 76	23
Заняття 6	РОЗДУМИ VI: Псалом 102	25
Заняття 7	Покаяння I: Псалом 6 та 31	27
Заняття 8	ПОКАЯННЯ II: Псалом 50	29
Заняття 9	ПОКАЯННЯ III: Псалом 129	31
Заняття 10	Покаяння IV: Псалом 105	33
Заняття 11	Смукот I: Псалом 3	35
Заняття 12	СМУТОК II: Псалом 41 та 42	37
Заняття 13	СМУТОК III: Псалом 125	39
Заняття 14	СМУТОК IV: Псалом 72	41
Заняття 15	Прохання I: Псалом 27	43
Заняття 16	ПРОХАННЯ II: Псалом 24	45
Заняття 17	ПРОХАННЯ III: Псалми 4 та 5	47
Заняття 18	Прославлення I: Псалом 26	51
Заняття 19	ПРОСЛАВЛЕННЯ II: Псалом 62	53
Заняття 20	ПРОСЛАВЛЕННЯ III: Псалом 94 та 150	55
Додаток А	Два способи молитися псалмами	59

Псалми

Молитися псалмами

Вступне слово I

ІСТОРІЯ

Історично так склалося, що євангельські розповіді та псалми були двома основними джерелами християнських роздумів та розмірковувань у Біблії. Псалтир виконував функцію єврейського «молитовника». Його використовували у синагогах та під час особистого прославлення, він був «молитовником» Ісуса.

У період чернецтва псалми читали, переказували та молилися ними у безкінечних циклах. Відомий статут св. Бенедикта заохочував прочитувати Псалтир за один тиждень. «Книга загальних молитов» (1552 р., змінена у 1662 р.) англіканської церкви пропонує молитися за допомогою Псалмів впродовж одного місяця під час ранкової та вечірньої молитви. Кальвін та реформатські церкви поклали псалми на вірші та музику, щоб співати під час служб. У своєму коментарі до Книги Псалмів Кальвін сказав таке: «Задум Святого Духа був... дати церкві загальну форму молитви».

Сьогодні псалми втратили популярність із кількох причин. По-перше, є складні уривки (особливо для сучасного розуміння), де йдеться про помсту ворогам, є багато й інших місць, що пригнічують. По-друге, сучасні коментатори бояться тлумачити Псалтир, посилаючись на Христа, на Його особу та діяльність, хоча Сам Христос це робив! По-третє, необхідно мати бодай якусь теологічну обізнаність, щоб орієнтуватися у псалмах, а вона вже не є такою поширеною, як раніше. Насамкінець, псалми – це поезія, для розуміння якої потрібен час, а ми живемо у культурі поспіху, в якій нам не залишається часу для роздумів.

ПОТРЕБА

Навіщо нам глибоко вкорінювати своє молитовне життя у псалмах та молитвах Біблії?

Псалми навчають нас молитися через наслідування та нашу відповідь

Не ми обрали Бога, Бог обрав нас (Івана 15:16). Усе, що ми робимо щодо Бога, – це відповідь на Божу дію щодо нас. Тому молитва – це передусім промова-відповідь.¹ У 2 Самуїла 7 Бог послав Давидові пророче слово (вірші 4-16), а Давид відповідає на це молитвою, кажучи: «Бо Ти, Господи Саваоте, Боже Ізраїлів, об'явив Своему рабові... тому раб Твій здобувся на відвагу помолитися до Тебе цією молитвою!» (вірші 19, 27). Боже слово породжує справжню молитву. Справжня молитва – це завжди відповідь на Боже одкровення. Псалми – це і молитва, і одкровення про Бога – це ідеальний ґрунт для того, щоб навчитися молитися.

«У молитві дуже важливо повністю зрозуміти цю її другорядну властивість [...]. Перше слово – це Боже слово. Ми ніколи не є першим словом, ніколи не є початковим словом... Ця масштабна та всеосяжна первинність Божої

мови, яка є дуже очевидною у Писанні, не одразу стає очевидною для нас просто тому, що ми більше усвідомлюємо себе, ніж Бога.

...Наш особистий досвід вивчення рідної мови дуже схожий на біблійне свідчення і дає нам засоби, щоб перевірити цей факт. Через те, що ми вивчаємо рідну мову у дуже ранньому віці, у нас немає чітких спогадів про цей процес [і загалом ми "пам'ятатимемо", що ми ініціювали своє мовлення]. Але спостерігаючи за нашим дітьми, ми можемо підтвердити очевидне: мова спрямована до нас. Ми вчимося говорити тоді, коли до нас говорять. Від самісінького народження ми занурюємося в океан мови... Тоді поволі, склад за складом, ми здобуваємо можливість відповісти: мама, тато, пити, їсти, так, ні. Жодне з цих слів не було первинним.

...Запитання: де ж тоді нам навчитися своєї мови так, щоб вона стала розвинутою і відповідала Богові? Відповідь: у Книзі Псалмів. Це величезний університет, куди євреї та християни ідуть, щоб навчитися молитися».²

Псалми заводять нас у глибини нашого серця

У тисячі разів глибше, аніж зайшли б ми самі. Псалми також спонукають нас долати страждання і біль ще до їхньої появи. Вони спонукають нас висловлювати хвалу та вдячність навіть тоді, коли ми взагалі їх не відчуваємо. Усі вправі є «проти шерсті», тому псалми емоційно виводять нас поза наші стандартні рамки.

«Псалми – це Божі дари, щоб навчити нас молитися повною молитвою (а не зшитими до купи шматками емоцій, на які ми натрапляємо де-не-де) та чесною молитвою (не серією більш-менш щирих "облич", які, на нашу думку, можуть догодити нашому Господеві)... Якщо ми навчатимемо себе у таких майстрів, отримуючи навички завдяки використанню цих інструментів, то ми й самі ставатимемо все більш і більш вправними у цьому. Якщо ж ми свідомо нехтуємо псалмами, то ми не є повністю відрізненими від молитви, але нам доведеться торувати свій шлях крізь густі нетрі шляхом спроб і помилок, маючи при собі примітивні інструменти».³

Псалми спонукають нас взаємодіяти з таким Богом, Яким Він є

Ця причина є найважливішою. Юджин Пітерсон пояснює:

«У світі, де молитва стає інструментом задоволення релігійного его та викликає пристрасну жагу, Псалми вирізняються своєю простотою... Ми наодинці молимося Богові, який промовляє те, що ми хочемо почути, або молимося до того аспекту Бога, який можемо зрозуміти. Але дуже важливо, щоб ми говорили з Богом, Який промовляє до нас, і говорили про все те, що Він промовляє до нас... Псалми навчають нас такої розмови. Нам нелегко дається послух, нам нелегко жити вірою у Бога, Який виявив Себе нам. Існує різниця між молитвою до незнайомого Богові, Якого ми сподіваємося пізнати, і молитвою до знаного Бога, Який був виявлений через Ізраїль та Ісуса Христа, Який говорить нашою мовою. У першій молитві ми втамовуємо свої релігійні апетити. У другій – ми живемо слухняною вірою. Перша молитва – легша, а друга – важливіша. Ключовим у молитві не є навчитися висловлюватися, а навчитися відповідати Богові.

Псалми не були молитвою людей, які намагалися зрозуміти самих себе. Це не збірка молитов людей, які шукають сенс у житті. Ними молилися люди, які розуміли, що Бог був центром усього. Бог, а не їхні почуття, був у центрі. Бог, а не їхні душі, був важливим. Бог, а не сенс життя, був ключовим. Почуття, душа та сенс також були, але вони не були причиною для молитви. Людський досвід може спонукати до молитви, але він ніколи не є першопричиною молитви. Це не просто

вірування, що Бог обумовлює ці молитви, це радше *доктрина* Бога... Ми б хотіли досліджувати власні духовні глибини так, щоб Бог був наче фоновою музикою, не завдаючи собі клопоту з нудним та складним Писанням. Але обираючи Псалми як свого вчителя молитви, ми оберемо саме ці передумови, в яких і будемо молитися».⁴

РОЗ'ЯСНІМО СИТУАЦІЮ

Як ми вже зауважували, ми не часто використовуємо Псалми, тому що не маємо певних теологічних знань і є моменти, які нас бентежать. Ось кілька основних теологічних пунктів.

Проклинальні Псалми

По суті, нам треба зрозуміти, що заклики до справедливості, які ми бачимо у цих Псалмах, є абсолютно виправданими. Вони нагадують нам, наскільки важливими є Божя святість і справедливість. Але нам також треба розуміти, що автори Псалмів не настільки повною мірою розуміли задоволення Божої справедливості у Христі, наскільки це розуміємо ми. Тому тепер ми молимося за наших ворогів, а не бажаємо їм лиха. Водночас ми, християни, можемо молитися такими псалмами, прагнучи до соціальної справедливості та ненависті до «влад і сил», які стоять за злом у світі.

Відчайдушні Псалми плачу

Ці Псалми, особливо Псалми 38 та 87, дають нам відчуття, що автор просто «здався»! Дерек Кіднер подає такий коментар до псалма 38: «Молитва у вірші 14 (*в англійському перекладі дослівно "Відійди від мене"*) – це незрозуміле прохання, але воно перегукується зі словами Петра "відійди від мене". Однак Бог знає, як реагувати на це, наприклад, у Луки 5:8 та у Матвія 8:34. Сама наявність таких молитов у Писанні засвідчує Його розуміння. Він знає, як говорять люди, коли впадають у відчай».⁵

Христос у Псалмах

Солодкість та світло Псалмів знаходимо у тих митях, коли вони вказують на прихід Месії, Ісуса Христа.⁶ Як Його можна там побачити? По-перше, пам'ятайте, що Ісус теж співав і молився Псалмами. Уявіть собі, як Він думав про них в контексті різних аспектів Своєї Особи та праці. Наприклад: (а) уявіть, що Він співав Псалми в контексті своєї людської природи, (б) Своєї божественності, (в) у Своєму приниженні, (г) у Своєму прославленні. Завжди ставте собі запитання: «До якого аспекту Його життя це підходить?» Наприклад, подумайте собі про Ісуса, Який співав Псалом 26 напередодні Пасхи.

По-друге, уявіть собі, що Ви співаєте псалом *Ісусові*. Коли ми натрапляємо на псалом плачу, то одразу ж думаємо про нього в рамках власного страждання. Але пригадайте собі, що перетерпів Ісус. Коли читатимете псалом про прихисток, пам'ятайте, що ми «ховаємося» у Ньому, а Він покриває наші гріхи, захищає нас від покарання, що, зрештою, є єдиною справжньою небезпекою. Коли натрапляємо на псалом мудрості, то пам'ятаймо, що Євангеліє – це єдиний спосіб зрозуміти неоднозначність життя. Ми є праведними грішниками, які живуть на зламі віків.

Як ми щойно побачили, нам треба шукати Христа не лише у класичних месіанських псалмах. Коли Павло у Римлян 15:8-9 цитує Псалом 17:50 як слова Христа, то бере їх із псалма, який, здавалось би, не має жодного стосунку до Месії, Помазанника чи Страждального слуги. Чому він так робить? Павло зрозумів, що Христос, як Господь Завіту, є *об'єктом* кожного псалма, і, як справжній Слуга Завіту, є *суб'єктом* кожного псалма. Тому, коли читаємо Псалми, треба дивитися на кожен із них з двох точок зору. Месіанські псалми, однак, висвітлюють Христа по-особливому:

- Цар-завойовник та коронований Месія (Псалми 2, 109)
- Відкинутий Месія (Псалом 117)
- Зраджений Месія (Псалми 68 та 108)
- Месія, що помер та воскрес (Псалом 21 та 15)
- Написаний план та весілля Месії (Псалми 39 та 44)
- Триумф Месії (Псалми 68 та 72)

МОЛИТВА ПСАЛМАМИ

У додатку А наведено два різні способи використання псалмів у молитві. Перший спосіб (детально пояснений у самому додатку) називається «молитовний потік», в якому ми роздумуємо над одним або кількома псалмами, а тоді використовуємо їхні теми, щоб вести власну молитву до Господа. Знайдіть п'ятнадцять-двадцять хвилин, щоб помолитися усіма обраними псалмами. Кроки, наведені нижче, проілюстровані на прикладі Псалмів 114 та 115.

1. Оберіть один (або більше) псалмів та уважно їх прочитайте.

2. Помоліться кожним псалмом кілька разів.

- а) Спочатку помоліться Богові кількома проханнями/твердженнями, близькими до мови самого псалма, але які також є співзвучними до Ваших власних слів (див. Псалом 115:8-9 нижче).
- б) Далі змініть деякі твердження на прохання до Бога. Це означатиме, що більша частина такої молитви тепер буде Вашими словами (див. Псалом 114:1-2 нижче).
- в) Прославляйте Бога, кайтеся у гріхах і говоріть прохання на основі окремих тверджень псалма. Це буде молитва повністю Вашими власними словами (див. Псалом 114:7 нижче).

3. Перейдіть до наступного псалма (якщо Ви обрали більше, ніж один) та повторіть все спочатку.

ЗАНЯТТЯ У ГРУПІ

1. Прочитайте вголос Псалми 114 та 115.

2. Кілька разів по черзі помоліться цим псалмом.

а) Спочатку помоліться Богові кількома проханнями/твердженнями, близькими до мови самого псалма, але які також є співзвучними до Ваших власних слів. Наприклад, Псалом 115:8-9 може звучати приблизно так:

в. 8: Я складатиму тобі вдячні пожертви та призиватиму Твоє Ім'я, Господи.

в. 9: Я житиму життям, що відповідає моєму хрещенню, моєму членству в церкві. Я не робитиму це наодинці, але у спільноті Твоїх людей.

б) Далі змініть деякі твердження на прохання до Бога. Це означатиме, що більша частина такої молитви тепер буде Вашими словами. Наприклад, Псалом 114:1-2 може звучати приблизно так:

в. 1: Я люблю тебе, Господи; коли я просив милосердя, Ти дав його мені. Господи, Ти робиш це знову і знову.

в. 2: І за це, Господи, я ніколи не перестану надіятися на Тебе, – ніколи. Я не маю, куди більше йти, мені не треба нікуди більше йти.

в) Прославляйте Бога, кайтеся у гріхах і висловлюйте прохання на основі окремих тверджень псалма. Це буде молитва повністю Вашими словами. Наприклад, Псалом 114:7 може звучати приблизно так:

в. 7: О, Господи, моє серце не спочиває у Твоїй доброті, воно не втішається глибиною Твоєї благодаті. Воно неспокійне. Допоможи мені пізнавати Тебе. Дозволь, щоб Твоя доброта стала настільки явною для мене, щоб моє серце відчувало справжній спочинок.

¹ Юджин Г. Пітерсон *Працюючи над гранями: душпастирська цілісність*, Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans, 1987, с. 32.

² Юджин Г. Пітерсон *“Працюючи над гранями”*, с. 32-35.

³ Юджин Г. Пітерсон *Бог, що відповідає: псалми як засіб для молитви* (San Francisco: Harper & Row, 1989), с. 3-4.

⁴ Юджин Г. Пітерсон *Бог, що відповідає*, с. 5-6, 14-15, 20.

⁵ Дерек Кіднер *Псалми 1-71* (Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1973), с. 157.

⁶ Див. Тремпер Лонгман III *Як читати Псалми* (Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1988), частина 4.

Псалми

МОЛИТИСЯ ПСАЛМАМИ

Вступне слово II

ВИВЧЕННЯ ПСАЛМІВ

Мета цих матеріалів – допомогти Вам навчитися читати Псалми, щоб збагатити та наповнити змістом Ваші молитви. Буде набагато простіше молитися псалмом, який Ви вивчили. Якщо Ви не будете розуміти псалом, то над ним буде важче роздумувати чи молитися ним.

Ось схема вивчення псалма наодинці:

1. Кілька разів прочитайте псалом від початку до кінця.
2. Визначте *головну тему* однією фразою чи реченням.
3. *Стисло підбийте підсумки*, підсумовуючи кожную секцію своїми словами, пов'язуючи її зміст із головною темою.
4. Після цього придумайте *заголовок* до псалма та ще раз повторіть *тему*.
5. Запишіть, як молитися цим псалмом у світлі *Христа*, розуміти, як Христос молився ним та/або як молитися цим псалмом до Нього.
6. Запишіть свої *роздуми*: прославлення, сповідь, подяку та прохання.

ПРИКЛАД: ПСАЛОМ 4

Прочитайте Псалом 4 у групі та поміркуйте над таким аналізом.

Псалом 4: Безумовна радість

Головна тема: як мати радість та бути задоволеним, незважаючи на обставини.

Підсумок

(Вірш 2) Джерело моєї радості: «мій праведний Бог». Він є праведним і водночас Він є *моїм* Богом – Він за мене! Він є Богом любові *та* праведності.

(Вірші 3-4) Застосування № 1 до *непостійних* сердець. У нас немає радості та задоволення у всіх обставинах насамперед тому, що наші серця є непостійними. Позбудьтесь ідолів! Бог обрав Вас благодаттю для *близькості* («для Себе»). Ви не можете служити Богові та ідолам – саме тому у Вас і немає цієї близькості. Без близькості з Богом Ви не можете жити стабільним життям.

(Вірші 5-6) Застосування № 2 до *запеклих* сердець. У нас немає радості та задоволення у всіх обставинах також тому, що ми відчуваємо гіркоту та образу. Позбудьтесь гніву! Як? Треба жити у *смиренні* («розмишляйте у своїх серцях»). Довіряйте Йому (вірш 6). Не думайте, що Ви – найрозумніші. Упокоріть себе.

(Вірші 6-7) Застосування № 3 до сердець, що *страждають*. Якщо ми доклали зусиль до близькості та смиренності, тоді у стражданні ми матимемо світло Божого «лиця» (вірш 7), і воно допоможе нам його пережити.

У світлі Христа

У вірші 2 йдеться про загальну Божу справедливість («*Боже правди моєї*»), але також і про Його посвячення мені. Як Він може виступати і за справедливість, і за мене? Лише через Ісуса Христа! Через життя і смерть Ісуса Бог може бути «праведним і виправдовувати того, хто вірує в Ісуса». Лише в Ісусі Христі Він справді може бути «моїм праведним Богом» (і «праведним», і також «моїм»). Лише молитва вірша 2 у світлі Христа прояснює решту псалма. Лише коли я бачу те, що зробив Ісус, я дійсно можу мати певність, що Бог завжди відповість мені (вірш 2). Лише тоді я справді можу любити Його замість ідолів і впокоряти себе, щоб не бути завжди розлюченим. Лише тоді я справді можу знати, що Він працює у моєму стражданні, як і у стражданні Христа. І ще одне: я знаю, що Бог відгукнеться, коли я покличу (вірш 2), бо одного жажливого дня Він не відгукнувся до Ісуса, коли Той кликав Його словами «мій Боже» (Матвія 27:46).

Молитва псалмом

Прославлення: (1) Бог – праведний Бог. (2) Бог – «мій» Бог, тобто особистісний Бог, Який за мене. (3) У Христі поєднуються ці дві Його риси.

Сповідь: (1) перед сном я маю схильність гніватися, а не упокорятися! Я схильний думати про свої проблеми та ображатися, що моє життя не йде добре. Пробач мені. (2) Прости мені за моїх ідолів.

Подяка: (1) дякую Тобі, що Ти не засуджуєш мене за мої нікчемні образи. (2) Дякую, що в Ісусі Христі Ти відповідаєш мені, бо одного дня Ти не відповів Йому. (3) Дякую Тобі, що у стражданнях Ісуса Христа я бачу приклад того, як Ти можеш діяти через біль і труднощі.

Прохання: (1) допоможи мені заснути (вірш 9)! Нехай ці істини справді вплинуть на моє серце, щоб у мене був Твій мир. (2) Дай мені побачити світло Твого лиця (вірш 7). Я так мало його відчуваю.

ВПРАВА ДЛЯ ГРУПИ: ПРОЧИТАЙТЕ ПСАЛМИ 132 ТА 133

ПСАЛОМ 132: ЄДНІСТЬ ВІРУЮЧИХ

1. Назвіть головну тему цих псалмів

2. Підсумок

У світлі Христа

3. Що стає зрозуміло, якщо уявити, що Христос молився цим псалмом, зокрема його різними частинами?

4. Як ми можемо молитися Христові будь-якими частинами цього псалма?

Молитися Ним

Прославлення:

Сповідь:

Прагнення/прохання:

ПСАЛОМ 133: БОГ БЛАГОСЛОВЛЯЄ З СІОНУ (ПОВ'ЯЗАНИЙ ІЗ ПСАЛОМ 132)

1. Назвіть головну тему

2. Підсумок

У світлі Христа

3. Що стає зрозуміло, якщо уявити, що Христос молився цим псалмом, зокрема його різними частинами?

4. Як ми можемо молитися Христові будь-якими частинами цього псалма?

Молитися Ним

Прославлення:

Сповідь:

Прагнення/прохання:

Псалми

Роздуми I

Заняття 1 | Псалом 1

ВСТУП

Слово «роздумувати» часто вживається у Псалмах. Одне його значення буквально означає «бурмотіти» або «говорити зі собою». Це стосується того факту, що роздуми охоплюють як і зосереджену увагу, так і особисте застосування. Інше значення – це «мислити», «замислюватися». У Псалмах 76:12 та 142:5 читаємо про заклик роздумувати (згадувати) про діла Божі у світі та в історії. Вірші Псалмів 118:15, 23, 27, 48, 78 та 148 закликають до роздумів про Боже Слово, Його словесне об'явлення. У Псалмі 62:7 автор просто згадує «Його». Очевидно, що багато псалмів – це розгорнуті роздуми. Що таке молитовні роздуми? Або які саме роздуми приводять до глибокої молитви?

ПСАЛОМ 1

1. Що можна дізнатися про роздуми з вірша 2?

2. З чим порівнюються роздуми у вірші 1? Чого це навчає нас про роздуми? (Підказка: у чому важливість переходу від «ходьби» до «стояння», а потім до «сидіння»?)

3. Як вірші 3-5 є прикладом для роздумів? (а) Складіть список того, що ці розгорнуті метафори говорять нам про різницю між побожністю та безбожністю. (б) Чим дерево нагадує людину, яка роздумує? (в) Що ще цей приклад говорить нам про роздуми загалом?

4. Яку обіцянку бачимо у віршах 5-6? Як вона впливає з життя роздумів?

5. На відміну від інших псалмів, Псалом 1 не є молитвою сам собою. Це роздуми про роздуми. Чому, на Вашу думку, саме його розмістили першим у книзі Псалмів?

6. Перелічіть, як (а) Ісус Христос проливає світло на розуміння Псалма 1 та (б) як Псалом 1 проливає світло на особу та діяльність Ісуса Христа.

Псалми

Роздуми II

Заняття 2 | Псалом 2

ПСАЛОМ 2

- 1. Порівняйте Псалом 2:1-3 з Псалмом 1:1-3. Як би Ви охарактеризували відмінності між ними?**
- 2. Іронія в тому, що слово «роздумує» у Псалмі 1:2 та слово «задумують марне» у Псалмі 2:1 – це одне і те ж слово єврейською. Що подібного і що відмінного у вживанні цього слова в обох псалмах?**
- 3. Яким є Боже ставлення до цих влад і племен у віршах 4-6? Чому ідея у вірші 3 є настільки смішною (див. причини у вірші 1)? Чому під час молитви нам потрібна ця точка зору?**

**4. Якою є відповідь Бога на зло та несправедливість у віршах 6-7?
Що ми дізнаємося про «Царя» у віршах 6-12?**

**5. Як блаженство у вірші 12 заперечує менталітет, про який ідеться
у віршах 1-3?**

Псалми

Роздуми III

Заняття 3 | Псалом 118, частина 1

ПСАЛОМ 118

Вступ

Як ми побачили у Псалмі 1, роздуми передбачають цілковиту «насолоду у Законі Господнім». Ця ж думка є визначальною у Псалмі 118. Це найдовший псалом (більший за будь-який інший «розділ» у Біблії) – 176 віршів. Він написаний акровіршем, тобто кожен стовпчик починається з наступної літери єврейської абетки. Оскільки теми Псалма 118 повторюються, ми проведемо аналіз трьох «проб руди». У них ми розвідаємо кожен із цінних металів, поклади яких можна знайти у всьому псалмі. Темою є Слово Боже.

Прочитайте вірші 1-16 (Алеф і Бет)

- 1. Що ми дізнаємося про саме Писання, чим воно є? (Назвіть усі імена та синоніми до Писання та пороздумуйте, що кожне з них говорить нам про природу Божого Слова).**
- 2. Як те, що Ви дізналися про природу Писання (запитання 1), може змінити ваше ставлення до нього та застосування його у Вашому житті?**
- 3. Що ми дізнаємося про те, що нам треба робити, щоб користати з Писання? (Наведіть терміни та пороздумуйте над тим, як вони радять нам використовувати Писання).**

Псалми

Роздуми IV

Заняття 4 | Псалом 118, частина 2

ПСАЛОМ 118

Вступ

Як ми побачили у Псалмі 1, роздуми передбачають цілковиту «насолоду у Законі Господнім». Ця ж думка є визначальною у Псалмі 118. Це найдовший псалом (більший за будь-яку інший «розділ» у Біблії) – 176 віршів. Він написаний акровіршем, тобто кожен стовпчик починається з наступної літери єврейської абетки. Оскільки теми Псалма 118 повторюються, ми проведемо аналіз трьох «проб руди». У них ми розвідаємо кожен із цінних металів, поклади яких можна знайти у всьому псалмі. Темою є Слово Боже.

ПРОЧИТАЙТЕ вірші 25-48 (Далет, Ге, Вав)

1. Які додаткові ідеї бачимо у цій частині про те, що нам треба робити, щоб користати з Писання?
2. Підсумуйте те, що Ви дізналися з цих віршів про ставлення до Біблії. Які практичні кроки Ви можете зробити у своїх особистих взаєминах із Божим Словом?

Прочитайте вірші 121-136 (Аїн, Пе)

3. Погляньте не лише на ці вірші, але й на вірші 25-48. Чого вони нас навчають про те, що Бог може зробити у нашому житті через Писання? (Назвіть ці переваги). Перерахуйте різноманітні слова та фрази, а також поміркуйте, що вони говорять нам про наші переваги у Писанні.

4. Дехто нарікає, що автор псалма поклоняється Слову, а не Господеві. Здається, начебто він дійсно дійшов до межі (див. вірші 48 та 120). Як пояснити це з християнської точки зору? (Див. Івана 1:1-3)

5. Поділіться чимось одним, що найбільше допомогло Вам із цього вивчення Псалма 118.

Псалми

Роздуми V

Заняття 5 | Псалми 55 та 76

Вступ

Ми продовжуємо вивчати Псалми, які навчають нас роздумувати і молитися. З Псалма 1 ми дізналися, що такі роздуми – це своєрідні «ворота» або основа для глибшої молитви. Одна з причин поверхневості нашого молитовного життя полягає в тому, що перед молитвою ми не роздумуємо. Псалом 118 показав нам, що першочерговим об'єктом роздумів є об'явлення Бога в Писанні. Наступні псалми більше навчають нас про ці роздуми та молитву. Спочатку ми розглянемо Псалми 55 та 76, а потім – Псалом 102.

ПСАЛОМ 55

1. З якою ситуацією стикається автор?

2. Що робить Давид у відповідь на свої страхи та небезпеки? (вірші 5, 11)

ПСАЛОМ 76

1. З якою ситуацією стикається автор псалма?

2. Що автор псалма робить у відповідь на свою недолю? (Порівняйте синонімічні дієслова, які описують його дії).

3. Припустімо, що псалом розповідає про три етапи намагання зміцнити душу через роздуми. (а) Що ми дізнаємося про роздуми з віршів 3-5? (б) Чого вчить нас друга спроба у віршах 5-13? (в) Що ми дізнаємося про роздуми з віршів 14-21? Як сьогодні християни можуть по-іншому думати про «Божі чини» (вірш 13)?

Псалми

Роздуми VI

Заняття 6 | Псалом 102

- 1. До кого скеровано звертання у цьому псалмі? Чого це навчає нас про роздуми?**
- 2. Дайте визначення слова «благословляти». Як ми можемо благословляти Бога? Чому благословляти Бога потрібно усім своїм єством?**
- 3. Які переваги цього ми забуваємо? Проаналізуйте дії Бога у віршах 3-5. Пороздумуйте, як кожна дія приносить нам користь.**

4. Які дивовижні твердження читаємо про статус віруючої людини перед Богом у віршах 8-19? Які з них Вам особисто потрібно зараз збагнути? Як праця Христа проливає світло на ці твердження?

5. Що спільного між собою мають всі особи у віршах 20-22?

6. Роздуми про Христа ще називають «проповіданням Євангелія собі самому». Підсумуйте все, що Ви дізналися з цього псалма про проповідання Євангелія своєму серцю.

Псалми

Покаяння I

Заняття 7 | Псалми 6 та 31

Вступ

Далі ми будемо розглядати псалми, які мають форму молитви, їх ще називають «псалмами сповіді, покаяння» або ж «псалмами "дієвої" молитви». Два псалми, які розглянемо сьогодні, доповнюють один одного, хоча обидва є покаянними. Перший псалом передає «запал» покаяння, мотивація якого є дещо неоднозначною, хоча Бог його приймає. Другий псалом згадує часи покаяння. Він пропонує теологічно збалансованіший підхід до різних компонентів молитви покаяння. Водночас важливо розуміти, що Бог приймає наше покаяння навіть тоді, коли воно недосконале.

ПСАЛОМ 6

- 1. (а) Назвіть основні причини, чому люди ридають і плачуть. (За ким чи за чим ми плачемо?) (б) Чому важливо не просто плакати, але й молитися? (Чи «вливати молитву сльозами»?)**
- 2. Вкажіть, чому плаче автор псалмів.**
- 3. Про що просить Давид у цій молитві? Як він просить?**
- 4. Чи, на Вашу думку, ставлення Давида у цій аргументованій молитві є правомірним? Якщо припустити, що воно здебільшого правомірне, як воно суперечить багатьом звичним поглядам на звертання до Бога у молитві та вірі?**

5. Коли сльози (смуток) є свідченням духовної сили та характеру? Чи є сльози Давида знаком духовної сили?

6. Чи Давид отримав відповідь на свою молитву? Як саме?

ПСАЛОМ 31

1. Вірші 1-2 чотирма способами описують блаженство Божого прощення. Як ці метафори збагачують наше розуміння того, що Бог робить із гріхом? Порівняйте цей текст із Римлян 4:7-8.

2. Вірші 3-10 є дуже розгорнутим порадином для покаяння. Що треба робити, коли каємося? (Спробуйте знайти принаймні 4 елементи). Як ми можемо молитися про ці речі у Христі зі значно більшою силою та розумінням, ніж це міг робити Давид?

Псалми

Покаяння II

Заняття 8 | Псалом 50

Вступ

Без сумніву, це – найкращий покаянний псалом. Це також, напевно, найповніший приклад покаяння у Біблії, зокрема й у Новому Заповіті. Наше вивчення цього псалма ґрунтуватиметься на короткому викладі Дерек Кіднера¹, який він оформив підзаголовками:

Вірші 3-4: «Я прошу»

Вірші 5-7: «Я визнаю»

Вірші 8-15: «Я потребу»

Вірші 15-21: «Я пропоную та обіцяю»

ПСАЛОМ 50

1. Прочитайте 2 Самуїла 11:1-12:14 – це підґрунтя псалма. Підсумуйте цю історію.

2. Вірші 3-4: «Я прошу». Про що Давид просить у цій частині? На основі чого він просить про це? (Тобто які аргументи він наводить, щоб отримати прощення?) Хіба нема суперечності між благанням про «милосердя» і намаганням подати аргументи, чому він повинен отримати прощення?

3. Вірші 5-7: «Я визнаю». Які речі Давид тут визнає? Як кожна з них докладається до повного покаяння? (Як неспроможність визнати хоча б якусь із них зробила б його покаяння недійсним?)

4. Вірші 8-15: «Я потребую». (а) Тут читаємо про кілька нових стежок, які вимальовує Давид для свого подальшого життя. Назвіть елементи цього нового життя. (б) Яку паралель Ви бачите між віршем 12 та Буттям 1:1?

5. Вірші 15-21: «Я пропоную та обіцяю». Що Давид пропонує Богові як відповідь на відновлення?

6. Яким є Ваш досвід покаяння? Чи приводить воно до всеохопної радості та готовності сприймати критику, чи призводить до відчуття неповноцінності та загостреної чутливості до зауважень? Чому? Що буде для Вас найкориснішим з того, про що Ви дізналися на цьому занятті?

7. Прочитайте 2 Самуїла 12:15-25. Чому, на Вашу думку, помирає син Давида? Це Боже покарання? Які запевнення маємо ми сьогодні, що Бог не карає нас за наші гріхи у такий спосіб?

¹ Дерек Кіднер *Псалми 1-71* (Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1973), с. 189-194.

Псалми

Покаяння III

Заняття 9 | Псалом 129

ПСАЛОМ 129: РАДІСНИЙ СТРАХ ПОКАЯННЯ

- Вірші 1-2. (а) У якому стані перебуває автор? (Яку ситуацію описує метафора «з глибини»?) (б) Чого навчають нас вірші 1-2 про доречну реакцію у ситуації з «глибинами»?**
- Вірші 3-4. (а) Чого навчає нас про прощення риторичне запитання у вірші 3? (Див. Псалом 1:5 та 5:6, щоб зрозуміти це запитання). (б) Чого навчає нас про прощення проголошення вірша 5? (Як може прощення вести до страху?)**
- Вірші 5-8. (а) Якою є мета покаяння автора? (б) На що ми «надіємось» (чекаємо) у покаянні? Що це означає?**

4. Вірш 8. Який натяк на те, як Бог зможе дати нам таке цілковите прощення, дає автор в останньому вірші?

Псалми

Покаяння IV

Заняття 10 | Псалом 105

ПСАЛОМ 105: ДОВГА ПРАЦЯ ПОКАЯННЯ

Вступ

Цей псалом є молитвою спільного покаяння, на відміну від інших псалмів, які ми вже розглядали. Ця молитва також відрізняється від більшості інших індивідуальних псалмів покаяння тим, що тут названо великий перелік гріхів, у яких люди розкаюються. Це допомагає нам простежити, які гріхи варто шукати в собі, коли ми самі робимо іспит сумління.

1. Вірші 4-6. Яким є ставлення автора до своїх гріхів у порівнянні з гріхами його народу? Чого це нас навчає?

2. Вірші 7-12. Який найперший гріх автор пригадує та визнає? Які приклади цього Ви бачили у собі та інших?

3. Вірші 13-15. Про який другий тип гріха згадує і в якому кається автор? Які його приклади Ви помічаєте у собі та інших?

4. Вірші 16-18. Який третій гріх визнає автор та кається в ньому? Які приклади цього Ви помічаєте в собі та в інших?

5. Вірші 19-23. (а) Про який четвертий тип гріха згадує і який визнає автор? (б) Вірш 23. Чому Бог не знищує Ізраїль і нас за гріхи? (в) Які приклади цього Ви бачите у собі та інших?

6. Вірші 24-27. Який п'ятий вид гріха визнає автор псалма і кається в ньому? Які його приклади Ви бачите у собі та інших?

7. Вірші 32-33. Який гріх тут визнається? Які його приклади Ви бачите у собі та в інших?

8. Вірші 40-48. Чому Бог врятував Ізраїль, незважаючи на його гріхи?

Псалми

Смукт І

Заняття 11 | Псалом 3

ВСТУП

Досі ми розглядали два види молитви на прикладі двох категорій псалмів. Спочатку ми говорили про *роздуми* та аналізували псалми-роздуми про людину та Божу працю. Псалом 1 – це роздуми про роздуми! Далі ми говорили про *покаяння* (або про те, що ще можна назвати «дієвою молитвою») й аналізували псалми каяття та визнання гріхів.

Тепер ми впритул наблизилися до третьої великої категорії Псалмів, а також до відповідного типу молитви. «Плачі» – це одна з найбільших категорій Псалмів. У Книзі Псалмів є три основні джерела плачу чи смутку. Автор може бути засмучений (1) своїм серцем та вчинками, (2) ворожими і несправедливими вчинками інших та (3) діями (або бездіяльністю) Самого Бога. Якщо основною проблемою є проблема № 1, то ми називаємо такі псалми «покаяльними», але часто всі ці три теми переплітаються, інколи немає самої сповіді, адже автор не накликав на себе біди. У плачах ми бачимо емоційно реалістичну та брутально чесну боротьбу з болем і нещастям у житті. Автор прямо ставить запитання Богові про те, чому Він дозволяє страждання. У цих псалмах багато гіркоти, паралізуючого страху та відчаю.

Ми часто нехтуємо звичкою «молитися у труднощах» та смутку. Думаючи про молитву, ми найчастіше думаємо про прославлення (і наближену до нього форму подяки), покаяння та прохання. Молитва у стражданні не є якоюсь іншою категорією молитви, це – прославлення, прохання та покаяння *посеред* страждання, що є настільки важливим для нашого духовного зростання (і виживання!), що їх варто вважати окремою категорією. Коли приходять страждання, більшість із нас просто перестає молитися або ж видає лише короткі прохання про полегшення. Але ці псалми плачу показують нам, що правильно *переживати* своє страждання треба у тривалій молитві.

ПСАЛОМ 3: ЯК МІЦНО СПАТИ

Вступ

Це перший псалом із заголовком, що пов'язує його з життям Давида. 2 Самуїла 15-18 розповідає історію про Давидового сина Авесалома, який здійняв бунт, щоб скинути та вбити царя – свого батька.

- 1. Дайте назву кожній частині проповіді: вірші 2-3, 4-5, 5-7, 8-9. Як розвивається думка у кожній частині? Яким чином перевіряє нас остання частина, з якої дізнаємося, що ми отримали перемогу над стражданням, навіть якщо все ще побиваємось?**

2. Вірші 2-3. Якими двома основними шляхами вороги Давида противилися Йому? (Якщо хочете, можете прочитати про бунт Авесалома у 2 Самуїла 15-18). У чому труднощі, з якими Ви стикаєтеся, подібні до Давидових?

3. Вірші 4-5. Як Давид знаходить впевненість в умовах фізичних нападів на нього? Чи повинні ми вірити, що Бог ніколи не допустить, щоб із віруючим трапилось щось «справді жахливе»?

4. Вірші 4-5, 9. Як Давид знаходить упевненість під час звинувачення? Звідки він знає, що Бог його не покинув? Звідки ми можемо знати, що Бог не покине нас? (Підказка: прочитайте вірш 4 у світлі Христа).

5. У який спосіб християнин може молитися проти ворогів так, як Давид у вірші 8? Як християнинові не варто молитися? (Прочитайте Римлян 12:17).

6. Що Ви дізналися з цього псалма такого, що може допомогти Вам краще «молитися під час труднощів»?

Псалми

Смуток II

Заняття 12 | Псалми 41 та 42

ПСАЛМИ 41 ТА 42: ПРО ВТРАТУ ТА ВІДНАЙДЕННЯ БОГА

Вступ

Псалом 3 був прикладом, як треба молитися у період прямого переслідування та звинувачення. Тепер ми приходимо до пари псалмів, які описують трохи іншу ситуацію. Майже всі коментатори вважають, що Псалми 41 та 42 колись були одним псалмом, а тому їх також треба читати разом. Швидке прочитання цих двох псалмів підтвердить такий висновок. Тому ми розглянемо їх на одному занятті.

- 1. Псалом 41:2-3. У якому стані перебуває автор? Якщо автор порівнює себе з оленем, то що символізують висушені «потоки»?**
- 2. Якщо причиною був не гріх і не страждання, то що ж спричинило такий стан? Перечитайте увесь псалом (і 41, і 42). Як кожна з причин стосуються Вас сьогодні?**
- 3. Що робить автор псалма, опиняючись у такому стані? Перечитайте увесь псалом.**

4. «Першопричиною духовної посухи є Бог. Інколи Бог дозволяє нам відчувати посуху, щоб зміцнити та зростити нас». Чи погоджуєтеся Ви з цим твердженням? Поділіться прикладом зі свого життя.

5. Що Ви дізналися у цих псалмах такого, що може допомогти Вам краще «молитися під час труднощів»?

Псалми

Смук III

Заняття 13 | Псалом 125

ПСАЛОМ 125: НЕ МАРНУЙТЕ СВІЙ СМУТОК

Вступ

Для розуміння контексту цього псалма треба зрозуміти вірш 4, де йдеться про потоки Неґев (в українському перекладі «джерела на південь» – перекл.). Неґев була пустелею у крайній південній частині Юди. Впродовж майже цілого року там була посуха, а всі русла річок пересихали. Але інколи рідкісна раптова злива у горах могла перетворити суху землю на швидкий потік і перетворити «пустелю на місце трави та квітів буквально за ніч».¹

- 1. Що, на Вашу думку, було тим «великим», що вчинив Бог для ізраїльського народу у віршах 1-3?**
- 2. Незважаючи на величезну допомогу, яку Бог давав їм у минулому, Ізраїль тепер є безлюдним (вірші 4-6) і знову відчайдушно потребує допомоги. Чого це нас навчає?**
- 3. Вірші 5-6. Чого навчає нас автор, порівнюючи сльози із «сіянням»? Яка, на Вашу думку, різниця між просто «плачем» і «сіянням зі слізьми»?**

4. Якщо Ви ще не обговорювали цього у запитанні № 3, поговоріть про те, як сіяння може дати врожай і як можна використати смуток у житті віруючого, щоб отримати радість. Прочитайте 2 Коринтян 4:17, а потім прочитайте вірш 6 з христоцентричної точки зору.

5. Вірші 4-6. Чому автор вживає дві настільки різні метафори, щоб пояснити, як Бог може «вернутись із нашим полоном»?

6. Що з того, що Ви дізналися у цьому псалмі, зможе допомогти Вам краще «молитися під час труднощів»?

¹ Дерек Кіднер *Псалми 73-150* (Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1973), с. 440.

Псалми

Смук IV

Заняття 14 | Псалом 72

ПСАЛОМ 72: ПРОБЛЕМА НЕСПРАВЕДЛИВОСТІ

1. Вірші 4-16. Що було «оте» все, що бачив автор і що його збурило?

2. До яких духовних наслідків це призведе? (Автор описує їх у віршах 2, 16, 21).

3. Вірші 3, 13-14. Перша стадія його гніву та сумніву – це чесний погляд на свою мотивацію та ставлення. Що він визнає про корінь свого обурення у цих віршах?

4. Вірші 15-20. Які наступні три кроки допомагають Асафові «направити свої стопи»?

- 5. Подумайте, чим ще Асаф займався «у святині» (вірш 17). (а) Прочитайте вірші 21-24. Як прославлення дає йому нове бачення себе? (б) Прочитайте вірші 25-26. Як прославлення відкриває йому новий погляд на Бога? Як це стає справжньою протиотрутою для його проблеми?**
- 6. Дерек Кіднер говорить: «Вірш 1 – це ключ до всього Псалма». Поясніть це у світлі того, що Ви вивчили?**
- 7. Як знання про працю Ісуса Христа може навіть полегшити нам (а) розуміння ідеї, що Бог наче спить під час бурі несправедливості (вірш 20), та (б) знання, що Бог ніколи нас не відпустить і не покине (вірші 23-24)?**
- 8. Поміркуйте ще раз над псалмом. Що Ви дізналися такого, що допоможе Вам краще «молитися під час сумнівів та труднощів»?**

Псалми

Прохання I

Заняття 15 | Псалом 27

ПСАЛОМ 27

- 1. Цей псалом – це молитва-прохання. (а) Які дві речі Давид просить щодо грішників (вірш 3 та 4)? (б) Чому ми більше за Давида впевнені в тому, що Бог відповість на прохання у вірші 3?**
- 2. Тепер погляньте на Давидове визначення «гріховності» у віршах 3-5. (а) Визначте та опишіть «гріховність», якою так переймається Давид (вірші 3 та 5). (б) Що у вірші 3 є цілковито протилежним до того, якими мають бути наші стосунки з іншими? (в) Як Ви виглядаєте на тлі такої гріховності?**

3. Ми побачили про що просив Давид. Що ми дізнаємося з цього псалма про те, як ми маємо просити у Бога? (а) Яке ставлення чи вірування лежить в основі цього прохання? (Особливо подумайте, що символізують «підняті руки» (вірш 2).) Чому для прохання є важливим кожне ставлення/вірування? (б) «Помазаник» – єврейською «Месія», а грецькою – «Христос». Як Давид мимоволі вказує тут на Христа?

4. Що відбувається у вірші 6? Чи з Вами коли-небудь таке траплялося? Чи треба нам очікувати цього постійно? Чому?

Псалми

Прохання II

Заняття 16 | Псалом 24

ПСАЛОМ 24

- 1. Які основні прохання виголошує Давид? Якими ширшими категоріями можна їх описати?**
- 2. (а) Чого Давид просить щодо своїх ворогів? (б) Що ми дізнаємося з молитви Давида про те, як поводитись стосовно своїх ворогів?**
- 3. Що ми дізнаємося про ведення з Давидової молитви? Про що ми дізнаємося з віршів 4-5, 8-9, 10, 12, 14-15?**

4. Цей псалом-прохання не закінчується «доторком Бога», як Псалом 27:6-9¹. (Див. також Псалми 6:9; 19:6). Тоді як жити у впевненості, що його не буде присоромлено? (Вірш 3)

5. Що з вивченого у цьому псалмі Вам треба негайно застосувати у своєму житті?

¹ Дерек Кіднер, с. 63, цитата у Покаяння I: Псалми 6 та 31 у цій серії.

Псалми

Прохання III

Заняття 17 | Псалми 4 та 5

ПСАЛОМ 4: ВЕЧІРНЯ МОЛИТВА

«Псалом 4 – це вечірня молитва, а Псалом 5 – ранішня молитва. Вони навмисно записані на початку книги, щоб встановити у нашому житті ці фундаментальні ритми та щоб ми молилися у гармонії з Божим Словом, яке інтегроване у наш ритм: ми перебуваємо в молитві, коли лягаємо спати і коли прокидаємося... Ми ніколи не опиняємося у стані, в якому нам не треба спати. Щоб зростати і зцілюватися, ми підкоряємося чомусь, що глибше за нашу свідомість. Тепер у молитві ми занурюємося у тихий ритм Божих завітних слів... Вечірня молитва – це свідомо дія духа, який зрощує те, чого вимагає від нас наше тіло».¹

- 1. Порівняйте початок молитви (вірш 1) та її закінчення (вірш 8). Що це говорить нам про мету вечірньої молитви?**
- 2. Щоб покласти свої тягарі на Бога, Давид не просто перечитує перед Богом список. Він починає боротися і сперечатися. Що відбувається у віршах 3-8? До кого він говорить?**
- 3. Як Давид критикує себе і дає собі поради у віршах 3-4? Як це гарантує, що наші прохання справді скинуть тягар із наших сердець?**

4. Як Давид критикує себе та радить собі у віршах 5-6? Як це гарантує, що наші прохання справді скинуть тягар із наших сердець?

5. Як Давид критикує себе та радить собі у віршах 7-8? Як це гарантує, що наші прохання справді скинуть тягар із наших сердець?

ПСАЛОМ 5: РАНКОВА МОЛИТВА

Вечірня молитва готувала наші серця до прохання. Тепер ранкова молитва – це час прохань. Юджин Пітерсон говорить: «Псалом 5 – це молитва нашого пробудження. Ранкова молитва готує нас до дії. Пасивність, у якій ми дозволяємо Богові звершувати в нас Свою працю [як у 4 Псалмі], є першорядною, але дії, у яких ми підкоряємося Його волі, також є необхідними».²

1. Що вірші 2-4 навчають нас про ставлення та методи, які мають у нас бути, коли ми висловлюємо Богові наші прохання? Як вірш 3 дає нам право приходити до Бога з проханнями?

2. Псалмі 4:2 видно впевненість Давида, що праведний Бог йому відповідь. У Псалмі 5:13 Давид упевнений, що він є «праведним» і його буде почуто. Чому ми маємо навіть більшу за Давидову впевненість, що «наш праведний Бог» точно відповідь нам (вірш 2)?

3. Підсумуйте, що ми вивчили про те, як висловлювати Богові свої прохання. Які з цих принципів Вам варто втілити на практиці?

¹ Юджин Г. Пітерсон *Бог, що відповідає: Псалми як засіб для молитви* (San Francisco: HarperCollins, 1989), с. 61-63.

² Юджин Г. Пітерсон, с. 64-65.

Псалми

Прославлення I

Заняття 18 | Псалом 26

ПСАЛОМ 26: БЕЗДОГАННА КРАСА ГОСПОДА

- 1. Вірш 1 проголошує, що у псалмі буде йти мова про страх. Перегляньте весь псалом. Які «страхи» чи загрози постають перед Давидом?**
- 2. Вірш 4. (а) Про що Давид просить у першій половині вірша 4 – «пробувати в домі Господньому»? (б) Погляньте на другу половину вірша 4. Що Давид хоче робити в Божому домі?**
- 3. Вірші 5-6. Що говорить Давид про ці наслідки повного душевного споглядання?**

4. Вірші 7-14. Надзвичайна перспектива віршів 4-6 ще не є реальністю. Давид ще не має цього тріумфального відчуття Бога. Як тоді він молиться і готує своє життя до Божої присутності?

Псалми

Прославлення II

Заняття 19 | Псалом 62

ПСАЛОМ 62: МОЯ ДУША ПРАГНЕ ТЕБЕ

- 1. Про які ознаки справжнього духовного досвіду читаємо у віршах 2-6?**
- 2. Які практичні кроки робить Давид, щоб знайти Бога, розмірковуючи у святині?**
- 3. Які є наслідки цих роздумів та прославлення у житті Давида?**

4. Прочитайте цей псалом із христоцентричної точки зору. Чому наша впевненість, що наша духовна спрага не буде вічною (вірш 2), є більшою за впевненість Давида (вірш 12)? Поміркуйте над віршами в Івана 4:1-26 та Івана 19:28-20.

5. Що у цьому псалмі та Псалмі 26 було найкориснішим для Вас особисто? Чому? Які конкретні зміни це принесе у Ваше життя?

Псалми

Прославлення III

Заняття 20 | Псалми 94 та 150

ПСАЛОМ 94: «ПРИЙДІТЕ»

Вступ

Ще з ранніх років християнська церква використовувала Псалом 94 як дороговказ для прославлення та поклоніння. Його назвали «Venite» (з латинської – «прийдіте») і завжди вважали чи не найкращою інструкцією для поклоніння. Його кінцівка видається такою жорстокою, що багато хто вважає, ніби її було пізніше додано редактором. Як завжди, така теорія припускає, що редактор був цілковитим бовдуром. Навіщо авторіві просто тулити це застереження у красивий псалом про поклоніння, якщо воно зовсім не стосується теми? Згодом ми побачимо, що він навіть дуже стосується теми поклоніння.

1. Вірші 1-2. Ці два вірші здаються дуже знайомими, але у них є багато фактів про поклоніння. Що ми дізнаємося про поклоніння та як правильно його проводити?

2. Вірші 3-5. Якщо перші два вірші говорять нам, що потрібно робити, то наступні три пояснюють, чому треба поклонятися. (На це вказує нам слово «бо» на початку вірша 3). Чому ми повинні Йому поклонятися?

3. Вірші 6-7. Після прославлення та радості перших п'яти віршів тональність псалма змінюється. (а) Порівняйте заклики віршів 1 і 6. Що в них відмінного? (б) Як вірші 6-7 природно впливають із віршів 1-5?

4. Вірші 7-11. Цей уривок є застереженням і ніби не вписується у псалом. Однак поміркуйте. (а) Що говорить про поклоніння? (б) Уявіть собі третій етап поклоніння після віршів 1-5 (прославлення) та віршів 6-7 (покаяння). Яким є цей третій етап? (в) Що «вхід до Його відпочинку» має спільного з поклонінням та слуханням Божого Слова у вірі? (Прочитайте Євреїв 4:1-13)

ПСАЛОМ 150: ХВАЛІТЬ ГОСПОДА

1. У вірші 1 читаємо, де треба славити Господа. Про що там ідеться?

2. У вірші 2 читаємо, чому треба славити Господа. Про що там ідеться?

3. У вірші 3 читаємо, як треба славити Господа. Про що там ідеться?

4. У вірші 6 читаємо, хто має славити Господа. Про що там ідеться?

5. Ми вже обговорювали, чому Псалом 1 записано першим у Книзі Псалмів. Чому Псалом 150 записано наприкінці?

6. Чи були у Вас випадки, коли дуже тяжкі молитви переходили у хвалу?

7. Що з цих двох псалмів було найкориснішим для Вас особисто? Чому? Які конкретні зміни це принесе у Ваше життя?

Псалми

Два способи молитися псалмами

Додаток А

Віруючі здавна використовують псалми у молитві. Ось два способи, які допоможуть і Вам приєднатися до цієї традиції.

ЩОДЕННА МОЛИТВА

Цей метод ґрунтується на «Книзі загальних молитов». У ньому ви зможете молитися Книгою Псалмів (обраними фрагментами) щомісяця, вранці та ввечері по 15-20 хв.

1. Прочитайте один або більше псалмів за розкладом.

2. Оберіть один або два вірші для роздумів. Використовуйте таку стратегію:

Навчання: про те, Ким є Бог і що Він зробив. Про те, ким ми є і що ми маємо робити.

Прославлення: як я можу любити та прославляти Бога на основі цього? Помоліться Богові прочитаною істиною/текстом.

Сповідь: наскільки я не розумію цього у своєму житті? Визнайте цю істину/текст Богові.

Подяка: якою мірою Христос є найбільшим об'явленням цієї істини та найбільшою відповіддю на цей мій гріх? Подякуйте Йому за це!

Прохання: як це показує, ким я можу бути і ким мені треба бути? Попросіть Його про це.

«Розмова»: поговоріть із Богом про кожний елемент та уявіть (на основі Біблії) Його відповідь на них.

3. Помоліться до Бога цим псалмом.

РОЗКЛАД НА МІСЯЦЬ

	вранці	ввечері		вранці	ввечері		вранці	ввечері		вранці	ввечері
1	1-4	6-8	8	37-39	40-42	15	74-76	77	22	106	107-108
2	9-10	11-12	9	43-45	46-48	16	78-80	81-84	23	109-112	113
3	14-16	17	10	49-51	52-54	17	85-87	88	24	114, 115-117	118:1-32
4	18-20	21-22	11	55-57	58-60	18	89-91	92-93	25	118:33-72	118:73-104
5	23-25	26-28	12	61-63	64-66	19	94-96	97-100	26	118:105-144	118:145-176
6	29-30	31-33	13	67	68-69	20	101-102	103	27	119-124	125-130
7	34-35	36	14	70-71	72-73	21	104	105	28	131-134	135-137
									29	138-139	140-142
									30	143-145	146-150

«Потік молитви»

За допомогою цього методу Ви зможете роздумувати над псалмом та під час молитви застосувати його до свого життя (див. частину I у передмові для прикладу використання цього методу на основі розбору псалмів 114 та 115). Достатньо розглянути один псалом, але якщо Ви хочете взяти більше, то наведені нижче категорії допоможуть Вам обрати кілька псалмів різних типів для ширшого аналізу. Якщо Ви обрали кілька псалмів, присвячуйте цьому 15-20 хв.

1. Оберіть псалом та прочитайте його, щоб зрозуміти зміст. Якщо у Вас є час, оберіть псалми з категорій прославлення, оновлення та посвячення. Якщо також є час, то оберіть навчальний псалом між «оновленням» та «посвяченням».

2. Помоліться псалмом кілька разів.

- Спочатку просто помоліться до Бога проханнями/твердженнями з псалма, використовуйте мову, близьку до мови псалма, але додавайте також і свої слова.
- Далі перетворіть деякі з тверджень на прохання до Бога. Це означає, що ще більшу частину молитви буде сказано своїми словами.
- На основі тверджень псалма прославляйте Бога, розкайтеся у гріхах та висловіть Йому свої прохання. Ця частина повністю буде Вашими словами.

КАТЕГОРІЇ ПСАЛМІВ

! Прославлення	/+ Прохання
? Плач	П Подяка
\- Покаяння	М Мудрість
> Впевненість	Ц Царські псалми

Зверніть увагу: червоні символи можна використовувати для скороченого позначення різних категорій псалмів у Вашій Біблії або щоденнику.

! ПРОСЛАВЛЕННЯ

Творіння/слава/святість 8, 18:6, 23, 64, 98, 103, 113:9-26, 144, 148

Благодать/відкуплення/милосердя (див. також «подяка») 18:6, 97, 99, 110, 112, 113:1-8, 116, 121, 146-147, 149

Мудрість/суверенність/справедливість 28, 46, 88:6, 95, 96, 138:5, 145

Власне прославлення 32, (66), 91, 94, 134, 150

О Н О В Л Е Н Н Я

\- Визнання гріха 6, (24), 31, 37, 50, 78, 89, 105, 129, 142

? Плач (визнання потреби)

(Покинутий Богом) 12, 21, 38, 41-43, 59, 68, 72-73, 76, 78-79, 84, 87, 88:6, 136

(Відчай) 38, 87

(Вороги) 3, 9:22-39, 11, 34, 53-54, 58, 63, 69, 82, 93, 101, 108, 119, 139, 141-142

(Плач справедливості) 57, 108, 136, 138:5

П О С В Я Ч Е Н Н Я

П Подяка 17, 29, 33, 39, 65, 74, 77, 102, 104, 106, 114-115, 123, 135, 137

/+ Прагнення/прохання 5, 16, 26, 62, 66, 83, 85, 100, 107, (118), 122, 125, 130, 140

> Впевненість (особиста) 4, 7, 9:1-21, 10, 15, 22, 24, 25, 27, 30, 40, 51, 55-56, 60-61, 70, 90, 117, 120, 128, 143

Впевненість (у Царстві) 45, 47, 67, 75, 81, 86, 92, 93, 124, 131-133

Н А В Ч А Н Н Я

Ц Царські/месіанські псалми 2, 19, 20, (21), 44, 71, 109, (117)

М Псалми мудрості 1, 13, 14, 35, 36, 48, 49, 52, 80, 111, 118, 126, 127

